

PREZES
NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO
prof. dr hab. Jacek Chlebny

Warszawa, dnia 19 listopada 2025 r.

WOP-ZPP.025.12.2025.1

Pan
Karol Nawrocki
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie

uprzejmie przekazuję w załączeniu przygotowany w Naczelnym Sądzie Administracyjnym projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz niektórych innych ustaw, z jednoczesną prośbą o skorzystanie z przysługującej Panu Prezydentowi inicjatywy ustawodawczej określonej w art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i podjęcie dalszych prac legislacyjnych nad tą nowelizacją.

Projektowane zmiany służą osiągnięciu trzech celów istotnych dla postępowania sądownoadministracyjnego.

Po pierwsze, wprowadzenie instytucji uchwał pilotażowych ma służyć zapewnieniu jednolitości wykładni prawa w sprawach powtarzalnych o tożsamym problemie prawnym (dodanie pkt 3a w art. 15 § 1, art. 264 i dodanie § 2 w art. 268 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz. U. z 2024 r. poz. 935 ze zm.; dalej: p.p.s.a.).

Po drugie, dla uporządkowania rozwiązań stanowiących gwarancję realizacji konstytucyjnej zasady jawności i sprawności postępowania sądowego proponuje się: (1) wprowadzenie rozpraw zdalnych i hybrydowych (art. 94 § 2; dodanie § 4 - § 7 w art. 94; dodanie art. 98a p.p.s.a.); (2) umożliwienie stronom wyboru formy rozpoznania sprawy – wyłączenie możliwości sprzeciwu organu wobec wniosku strony o rozpoznanie sprawy przez NSA na posiedzeniu niejawnym (dodanie § 1a, 1b i 1c w art. 90 p.p.s.a.); oraz (3) uporządkowanie przypadków rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym – powiązanie sądowego postępowania uproszczonego z uproszczonym postępowaniem administracyjnym

uregulowanym w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (art. 119; art. 120; dodanie art. 120a; uchylenie art. 121 i art. 122 p.p.s.a.).

Po trzecie, proponowane zmiany służą wzmocnieniu prawa do obrony w sprawach, w których organy administracji i sądy administracyjne korzystają z materiałów niejawnych, poprzez umożliwienie uprawnionemu pełnomocnikowi dostępu do informacji niejawnych (dodanie § 7 i 8 w art. 35; art. 96; dodanie § 5 w art. 141 p.p.s.a.; dodanie § 5 w art. 33; art. 74 § 1; dodanie art. 74b; art. 107 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego; art. 4 ust. 1; art. 21 ust. 1; dodanie ust. 7 w art. 43 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych; dodanie § 4 w art. 138 b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa). Rozwiązanie to uwzględnia orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zmierzając do równoważenia wymogów kontradiktoryjności i jawności z koniecznością ochrony istotnych interesów państwowych.

W przedstawianym projekcie przewidziano również zmiany mające na celu: (1) przeciwdziałanie obstrukcji procesowej przez umożliwienie pozostawienia w aktach sprawy zażalenia wniesionego jedynie dla zwłoki (dodanie art. 194a i § 3 p.p.s.a.); (2) doprecyzowanie pozycji procesowej Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (art. 50 § 1, art. 52 § 1, art. 53 § 3, art. 74a § 10, art. 92 § 1 i § 2, art. 97 § 1, art. 175 § 2 i art. 177 § 2 p.p.s.a.); (3) wyłączenie autokontroli oraz wprowadzenie obowiązku uzasadniania z urzędu (bez względu na wynik sprawy) wyroków w sprawach skarg na akty prawa miejscowego (dodanie § 3a w art. 54 i § 1a w art. 141 p.p.s.a.); (4) umożliwienie pominięcia, za zgodą wszystkich obecnych na rozprawie stron, sprawozdania sędziego (art. 106 p.p.s.a.); (5) zapewnienie spójności terminologii w przepisach p.p.s.a. (art. 55 § 3, art. 229 § 1 i art. 177a p.p.s.a.).

Wprowadzenie proponowanych regulacji przyczyni się do szybszego rozstrzygania spraw przez sądy administracyjne z zachowaniem jednolitości w sprawach tożsamyh, wzmocnienia prawa obywateli i podmiotów gospodarczych do skutecznego odwołania od działań administracji oraz do zmniejszenia obciążeń procesowych i organizacyjnych sądów.

Przewiduje się, że projektowane zmiany wejdą w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z nielicznymi wyjątkami, dla których zaproponowano dziewięćmiesięczne *vacatio legis*.

Przedstawiony projekt był szeroko konsultowany z sędziami Naczelnego Sądu Administracyjnego i 16 wojewódzkich sądów administracyjnych. W dniu 20 maja 2024 r. został także przesłany Prezesowi Naczelnj Rady Adwokackiej, Prezesowi Krajowej Rady

Radców Prawnych i Przewodniczącemu Krajowej Rady Doradców Podatkowych.

Regulacja nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega procedurze notyfikacji w ramach krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i nie będzie miał negatywnego wpływu na rynek pracy oraz na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw.

*z opinii ostatecznej,
Jan Cichy*